

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 17. marts 2021 blev i sag nr. 95730:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 31/8 2020 har klagerens advokat bl.a. anført:

"Sagens omstændigheder:

[Klageren] er uddannet [inden for detailhandel]. Derudover er hun uddannet [Klageren] blev den 1. juli 2016 ansat i en 37 timers stilling som [stillingen inden for detailhandel] i [virksomhed] i [by].

[Klageren] blev i december 2018 pludselig syg og måtte den 1. december 2018 deltidssygemelde sig på grund af helbredet. Den 16. januar 2019 blev der indgået en aftale med arbejdsgiveren, at hun arbejdede 12 timer om ugen fordelt over 4 dage. Hun fik konstateret diagnosen Fibromyalgi. På grund af sin sygdom kunne [klageren] ikke længere være ansat som ..., men blev ansat som almindelig I økonomisk henseende betød dette, at [klageren] pr. 30. april 2019 mistede sit månedlige [tillæg] kr. 2.936,52,-. Der vedlægges som bilag 1, ansættelseskontrakt pr. 16. januar 2019.

Den 1. august 2019 til den 1. november 2019 var min klient i jobafklaring/praktik [i virksomhed] med 12 timer om ugen. Der var et meget højt sygefravær.

I november måned 2019 var min klient på genoptræningsophold på [rehabiliteringscenter]. [Klageren] har efterfølgende ikke været i nogen form for beskæftigelse på grund af diagnosen.

[Klageren] var fortsat sygemeldt indtil den 31. februar 2020, hvor hun blev opsagt af [virksomhed], idet [virksomheden] lukkede.

Ankenævnet for Forsikring

2.

95730

Påstande:

Det gøres gældende, at [klagerens] indtjening for perioden 1. maj 2019 og frem til 1. marts 2020 var nedsat med mindst 10 %.

[Klageren] har modtaget sin kvalifikationstillæg siden ansættelse og helt frem til at hendes ansættelseskontrakt bliver ændret til en deltidstilling, idet hun bliver deltidssygemeldt. [Klageren] mistede kvalifikationstillægget, idet hun ikke længere - på grund af sin diagnose - kunne varetage sin hidtidige stilling som

På den baggrund gøres det gældende, at kvalifikationstillægget skal medtages i beregningen, hvorfor min klients indtjening også i denne periode var nedsat med mindst 10 %.

Det gøres gældende, at [klagerens] helbredsmæssige erhvervsevne er varigt nedsat til under en 1/3.

Siden [rehabiliteringsopholdet] har [klageren] ikke været i nogen form for beskæftigelse. Dette begrundet i hendes ualmindelige dårlige erhvervsevne på grund af diagnosen fibromyalgi.

Som det fremgår af afgørelsen fra jobcenter vedrørende berettigelse til fleksjob af 20. januar 2020, bilag 2, er [klagerens] arbejdsevne varig og væsentlig begrænset. Det er anført s. 1: 'Vi vurderer, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, og at du ikke vil kunne fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet.'

[Klageren] er bevilliget fleksjob på 12 timer ugentlig med effektivitet på 50 %, dvs. det svarer til 6 timer ugentligt. Udtalelsen fra jobkonsulenten, bilag 3, betyder, at [klageren] muligvis kan øge effektiviteten, men det kommer på intet tidspunkt til at betyde et øget timetal.

Det er korrekt at [klageren] mærkede en fremgang under sit genoptræningsforhold [rehabiliteringscenter], hvilket betød at hun fra ikke at kunne have gået 200 meter, kunne gå 3 km på ½ time. Dette betyder imidlertid ikke, at [klageren] på nogen måde kan arbejde i længere tid.

På den baggrund gøres det gældende, at [klagerens] erhvervsevne er varigt nedsat til under 1/3, hvorfor hun er berettiget til at få sin invalidesum udbetalt."

Selskabet har den 30/10 2020 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken type forsikring er der tale om?

Forsikredes ordning er tegnet pr. 1. juli 2016 gennem Foreningen Pension for Funktionærer. Dækningen omfatter ret til udbetaling af løbende invalideydelser og indbetalingssikring, når forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent, og den forsikredes indtjening er nedsat med mindst 10 procent. Der er en karenperiode på 3 måneder.

Dækningen omfatter endvidere ret til udbetaling af engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne, når forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel

eller derunder og denne skønnes varig. Udbetalingen kan tidligst ske et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad og denne har været uafbrudt i et år.

PFA henviser til gældende forsikringsbetingelser af 3. marts 2019 (bilag a) samt pensionsbevis (bilag b).

Forsikrede er desuden omfattet af en anden ordning med aftalenummer Ordningen er tegnet den 1. oktober 2008 gennem tidligere arbejdsgiver. Dækningen omfatter ret til udbetaling af løbende invalideydelser, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne.

PFA henviser til gældende forsikringsbetingelser af 1. januar 2008 (bilag c) samt særlige policebestemmelser af 8. juli 2009 (bilag).

Forsikrede modtager løbende ydelser fra policen, hvorfor denne ikke er relevant for nærværende sag.

Hvad handler tvisten om? – parternes overordnede synspunkter

Forsikrede er utilfreds med, at PFA har afvist at udbetale tab af erhvervsevne i perioden fra 1. maj 2019 og frem til 1. marts 2020. PFA Pension henviser til, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes indtjening i perioden har været nedsat med 10%.

PFA har i forbindelse med ankenævns sagen gennemgået sagens akter på ny. Efter fornyet gennemgang kan PFA konstatere, at forsikredes indberettede dækningsgivende løn varierer – både før og efter fratagelse af kvalifikationstillægget. Udfaldet af indtægtsberegningerne varierer derfor afhængig af, hvilke oplysninger der lægges til grund ved beregningen. Hvorvidt forsikredes indtjening har været nedsat med 10%, er derfor behæftet med nogen usikkerhed. På den baggrund udbetaler selskabet – til forsikrede – løbende ydelser og præmiefritagelse i perioden fra den 1. maj 2019 til 1. marts 2020, med tillæg af renter beregnet i henhold til forsikringsaftalelovens § 24. Forsikrede vil hører nærmere om udbetalingen.

Forsikrede er endvidere utilfreds med, at PFA har afvist at udbetale engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne. PFA Pension henviser til, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes generelle erhvervsevne er varigt nedsat til en tredjedel.

Sagen vil i det følgende alene vedrøre tvisten om, hvorvidt forsikrede er berettiget til engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne.

Sagsfremstilling

Forsikrede er født i [1960'erne] og blev i [1980'erne] uddannet [inden for detailhandel]. I forbindelse med et revalideringsforløb har forsikrede i 2010 efteruddannet sig til Forsikrede blev den 1. juli 2016 ansat som ... assistent i den pensionsgivende stilling.

PFA modtog den 23. maj 2019 en anmeldelse om helbredsmæssige forhold (bilag e). Af anmeldelsen fremgår, at forsikrede havde fået konstateret fibromyalgi, og at dette medfører daglige kroniske smerter, ondt i alle led og hovedpine. Forsikrede havde første sygedag den 23. november 2018 og blev kort tid herefter delvist raskmeldt med først 20 timer om ugen og efterfølgende 18,5

timer om ugen. Den 13. marts 2019 blev forsikrede fuldt sygemeldt (bilag f - kommunale akter s.163 af 189).

Til sagens behandling indhentede selskabet kommunale akter og lægejournaler.

Det fremgår af speciallægeepikrise den 27. november 2018 (bilag g), at det ved undersøgelse af forsikrede den 16. november 2018 blev konstateret, at forsikrede lider af fibromyalgi. Hertil er det noteret; *'[...] Vurdering: Det kliniske billede foreneligt med fibromyalgi. Der skønnes ikke at være mistanke om mere alvorlige sygdom [...]'*.

Af de kommunale akter fremgår, at forsikrede den 13. februar 2019 henvender sig til kommunen i forhold til muligheden for at søge om fleksjob eller førtidspension. Det er hertil noteret (bilag h - uddrag af kommunale akter - akternes fulde længde kan fremlægges ved efterspørgsel). *'Forsikrede oplyser, at hun er delvis sygemeldt siden 27-11-2018. Hun har tidligere været sygemeldt med Stress i 2018, Hun er ansat som ... i I 2010 fik hun bevilliget revalidering fra ... til Hun har nu fået stillet diagnosen fibromyalgi efter mange år med kroniske smerter og gigt. Forsikrede oplyser, at hun ikke magter at varetage hendes arbejde fuld tid, hun er ved at gå ned og hun har ikke overskud til at passe arbejdet, hun ønsker at søge om fleksjob eller førtidspension, inden hun går helt ned med flaget. Forsikrede er ikke klar over om arbejdsgiver har anmeldt hendes sygefravær eller ej, men det ses at der endnu ikke er oprettet en sygedagpengesag her i jobcentret. Forsikrede vil undersøge om arbejdsgiver har indberettet på Virkdik. Forsikrede ønsker dog at vi hjælper hende nu, inden hun knækker helt. Forsikrede har tidligere haft arbejdsopgaver ..., senest i december måned, men grundet hendes manglende overskud og kroniske smerter, er hun efter aftale med arbejdsgiver blevet omplaceret til arbejdsopgaver ved ... Forsikrede har ikke lyst til at [arbejdsfunktion], hun føler sig nedværdiget og kunderne har også bemærket at hun ikke er i [anden afdeling], hvilket de ofte kommenterer. Forsikrede kan snart ikke magte det længere, hun er psykisk belastet af situation og derudover har hun mange smerter i arme og skulder, faktisk har hun smerter i hele hendes krop. Forsikrede har i dialog med hendes faglige organisation, som har opfordret hende til at kontakte jobcenteret. '*

Den 13. marts 2019 blev der afholdt et kommunalt møde på forsikredes arbejdsplads, med forsikrede og forsikredes arbejdsgiver vedrørende fastholdelse (bilag f - s. 163 af 189). Det er hertil noteret; *'Forsikrede er delvist raskmeldt nu på 18,5 timer/uge grundet kropssmerter/træthed – og har fået diagnosen Fibromyalgi. Hun er ansat på 37 timer om ugen og har været i ..., indtil hun måtte sygemeldes. Parterne beskriver at der er forsøgt omplacering til kontorarbejde, som forsikrede selv har foreslået som mere aflastende. [...]*

Forsikrede adspørges om hun selv tænker at kontorarbejde vil bedre smerterne, dette idet hun angiver at det er albuer og skuldre der gør ondt når hun [arbejdsopgave] overvejende. Hun mener det kunne være en mulighed. '

[...] forsikrede går ned på arbejdstid der hedder kl.8-11 alle hverdage (15 timer/uge) da hun synes det er for hårdt med nuværende timer. Idet forsikrede er sat til andre opgaver og er på som ekstra kan der laves en praktik i stedet for delvis raskmelding så arbejdspladsen kan opnå refusion. Dette vil arbejdsgiver samt forsikrede gerne have lavet.

Forsikrede sygemeldes derfor fuldt ud fra i morgen. Praktikken starter 14.3. og 3 mdr. frem, skal afbrydes når ny praktik kan opstartes med jobkonsulent koblet på. '

Under kommunalt notat 'henvisning til jobkonsulent' den 21. marts 2019 er det blandt andet noteret (bilag f - s.158 af 189); 'Forsikrede er nu fuldt sygemeldt og i praktik i 'arbejdspladsen' hvor hun er ansat. Fastholdelseskonsulent har haft møde med forsikrede og arbejdsgiver og vurdere i notat fra mødet: 'at der er brug for anden arbejdsplads for at øge timerne, når der er tale om at undgå belastning og imødegå skånehensynene. Der er ikke mulighed for at ændre til yderligere aflastende opgaver i 'arbejdspladsen' hvor forsikrede er ansat, derfor skal der bestilles en praktik ved jobkonsulenterne. [...] Er lige nu i praktik 15 timer om ugen. I en ikke belastende praktik, hvor skånehensyn imødegås kan timetallet måske øges'

Ved etablering af virksomhedspraktik den 27. juni 2019 er det blandt andet noteret (bilag f - s.148 af 189); *'Det blev aftalt, at forsikrede starter i en virksomhedspraktik som ... med en opstart af følgende arbejdsopgaver: ...*

Der aftales start d. 1. juli 2019 til d. 30. september 2019. Arbejdstiden er fra start aftalt at være 3 timer dagligt, 5 dage ugentlig – total 15 timer.

[...] Begrænsninger/skånehensyn:

Arb.giver er blevet orienteret om følgende skånehensyn samt begrænsninger som skal tages i forhold til praktikken:

- Arbejdstidsplacering om morgenen, hvor hun er mest frisk og har mest energi.*
- Kroniske smerter i krop (der udtrætter og påvirker hendes koncentration og hukommelse).*
- Undgår for meget støj pga. hendes lyd følsomhed, da det udtrætter hende mentalt*
- Undgår ryg-, ben-, og armbelastende arbejdsopgaver.*
- Undgå arbejdsopgaver over brysthøjde.*
- Kan ikke støvsuge, og meget begrænsende rengøringsopgaver – f.eks. Vaske gulv.*
- Undgå tunge løft.*
- Afhængig af afvekslende arbejdsstillinger.*
- Afhængig af pauser efter behov. '*

Ved opfølgningsmøde på virksomhedspraktik den 20. august 2019 er blandt andet noteret (bilag f - s. 133 af 189); ...

Af notat fra egen læge den 4. september 2019 (bilag g – s. 6 af 20) fremgår det, at forsikrede er startet i behandling med naltrexon og tager 2,5 mg dagligt. Forsikredes generelle effekt af naltrexon er beskrevet som 'bedre nattesøvn' og 'knap så mange smerter om dagen'.

I forbindelse med praktikken blev der den 12. september 2019 afholdt et afsluttende opfølgningsmøde, hvortil er noteret (bilag f - s.125 af 189): ...

Af lægejournal modtaget den 27. december 2019 fremgår, at forsikrede var indlagt på et 'rehabiliteringscenter' fra den 7. oktober 2019 til den 3. november 2019 (bilag g – s.4 til 6 af 20). Af resume af behandlingsforløb fremgår; *'Tværfaglig vurdering af patientens mål for opholdet. Forsikrede har deltaget i et 4-ugers specialiseret rehabiliterings ophold. Forsikrede har i den grad profiteret af opholdet. Har arbejdet engageret i forhold til målene. Har flyttet sig meget såvel fysisk som mentalt. Har hele vejen igennem haft en indre drivkraft, der har ført forsikrede godt igennem den proces hun er startet på. Har en plan for den fortsatte fastholdelse af de nye tiltag, hvor der er fokus*

på en god balance mellem den fysiske træning, deltagelse i sociale arrangementer og hvile mhp., at øge livskvaliteten.

[...] Mål: Vil gerne kunne gå længere ture i ujævnt terræn ex. 3 km gå tur i skoven. Patientens vurdering: oplever at den ekstra styrke og en fornyet lethed i kroppen, gør at hun kan gå længere og mål er opnået.

[...] Mål: Opnå større sygdomserkendelse herunder accept.

Patientens vurdering: Forsikrede udtrykker, at hun mentalt har flyttet sig rigtig meget. Oplever tidligere frustrationer samt vrede har sluppet. Er nået til, at hun fremadrettet vil give sig selv og egne værdier mere plads. Være mere tålmodig og kærlighed over for sig selv. Har opdaget hvor meget hun egentlig kan på trods af smerterne. Har fået troen tilbage. Tør lege. Tør være fysisk aktiv igen. Sygeplejerskens vurdering: Gennem samtaler har der været arbejdet med fokus på psykologiske processer i forhold til at: ændre vaner, give slip på kontrol, livsværdier, indre ro, tanker og accept. Forsikrede er kommet frem til en strategi/plan, som gør det langt mere muligt, at leve det liv hun ønsker sig fremover. Påtænker at inddrage sin mand i planen og derigennem opfordre ham til at støtte hende i de nye tiltag. Vil lave en evaluering undervejs og evt. justeringer. '

Af akter fra kommunen modtaget den 10. februar 2020 (bilag f - s. 86 af 189) fremgår, at forsikrede pr. 1. februar 2020 blev godkendt til fleksjob. Endvidere fremgår det, at forsikrede pr. 1 marts 2020 blev ansat i fleksjob som ledsager, med et månedligt timetal på 1-50 timer samt med en arbejdsintensitet på 100%. Forsikredes skånebehov beskrives som; 'Nedsat tid, Midt ugentlig fridag/restitutionsdag, Afvekslende arbejdsstillinger, Undgå tunge løft, Pauser efter behov, Undgå koldt arbejdsmiljø, Undgå for meget lys, stress, lyde og lugte. '

På baggrund af de modtagne oplysninger, meddelte PFA ved brev den 15. marts 2020, at forsikredes erhvervsevne var vurderet nedsat med mindst halvdelen (forsikredes bilag 4). I brevet oplyste selskabet yderligere, at PFA vurderede, at forsikredes erhvervsevne ikke er varigt nedsat til under en tredjedel.

Forsikrede klagede over afgørelsen den 16. marts 2020 (forsikredes bilag 5). PFA fastholdt tidligere afgørelse ved brev den 22. juni 2020 (forsikredes bilag 6). Forsikrede har herefter via sin advokat indbragt sagen for ankenævnet den 1. september 2020.

Begrundelse for PFA's afgørelse

PFA anerkender, at forsikredes erhvervsevne som følge af helbredsmæssige forhold er nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har på den baggrund bevilliget løbende ydelser i perioden 1. maj 2019 til 30. marts 2020. Fra 1. april 2020 har forsikrede ikke indtægtstab på 10%, hvorfor hun ikke længere er berettiget til udbetaling fra dette tidspunkt – dette er der enighed om.

Det er imidlertid selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne er varigt nedsat med mindst to tredjedele – hvorfor hun ikke er berettiget til engangsudbetaling.

Af forsikringsbetingelsernes punkt 6.2. fremgår (bilag a) det, at

...

Af sagens akter fremgår det, at forsikrede lider af fibromyalgi. Hun fik stillet diagnosen i november 2018, efter mange år med kroniske smerter. Forsikrede beskriver sine gener, som daglige kroniske

smerter, ondt i alle led og hovedpine. Forsikrede har frem til hun får stillet diagnosen – fraset en sygemeldingsperiode i 2018 grundet stress – arbejdet på fuld tid.

Efter en kort fuldtidssygemelding påbegynder forsikrede igen sit arbejde med 20 timer om ugen, som kort efter nedsættes til 18,5 timer. I marts 2019 omdannes den delvise raskmelding til en praktik – på samme arbejdsplads - og timetallet ændres til 15 timer ugentligt. I den forbindelse konstateres det – i kommunalt notat - kort efter, at forsikrede 'i en ikke belastende praktik, hvor skånehensyn imødegås kan timetallet måske øges' (bilag f - s.158 af 189).

Efter cirka 3 måneder starter forsikrede i anden praktik med samme timeantal. Knap to måneder efter praktikstart – til et kommunalt opfølgingsmøde - nedsættes timeantal til 12 timer ugentligt. Baggrunden herfor er blandt andet at gøre arbejdsdagene mindre mentalt belastende samt et håb fra forsikrede om, at hun herved opnår mindre sygefravær. Samtidig skal opgaverne tilpasse, så forsikrede ikke keder sig. For så vidt angår forsikredes sygefravær bemærker PFA, at det i et efterfølgende kommunalnotat af 12. september 2019 er noteret; 'I det samlede billede af sygefravær, er det ikke noget arbejdsgiver har kommenteret, og oplever forsikrede har haft et stabilt fremmøde.' (bilag f - s.125 af 189).

Til samme kommunale opfølgingsmøde er det noteret, at forsikrede ønsker flere opgaver/udfordringer. Det er samtidig beskrevet, at arbejdsgiver oplever forsikrede som en der har styr på tingene og er på forkant med arbejdsopgaverne. Arbejdsgiveren beskriver hende endvidere, som 'et 'rivejern', der arbejder i et højt tempo. Fortæller f.eks. at hvis der er tøj som skal lægges sammen, er det gjort på et øjeblik og lagt på plads, før andre ser det. Forsikrede skal måske øve sig i at 'sidde på hendes hænder' [...]' (bilag f - s.125 af 189).

Henset til ovenstående hændelsesforløb samt beskrivelsen af forsikredes høje arbejdstempo og det faktum, at hun keder sig, er det – efter PFA's opfattelse - svært at identificere baggrunden for timedgangen til 12 timer om ugen. Som det bemærkes til det kommunale opfølgingsmøde, 'synes det at fremstå noget modsatrettet'. Samtidig bemærkes, at forsikrede selv angiver, at smerterne kommer ud af den blå luft, uden de har relation til arbejdet, og at ' [...] når hun har været syg, er det ikke pga. arbejdet, men pga. hun har foretaget sig noget/for meget i hendes fritid [...]'. (bilag f - s.125 af 189).

Endvidere har PFA lagt vægt på, at det af journal fra egen læge den 4. september 2019 (bilag) fremgår, at forsikrede er startet i behandling med naltrexon og tager 2,5 mg dagligt. Det beskrives, at forsikredes generelle effekt af naltrexon er 'bedre nattesøvn og knap så mange smerter om dagen' (bilag g – s. 6 af 20). Forsikrede er efterfølgende indlagt på et rehabiliteringscenter, hvor det i resume af behandlingsforløbet er noteret, at 'forsikrede har i den grad profiteret af opholdet. [...] Har flyttet sig meget såvel fysisk som mentalt'. Samtidig oplever forsikrede, 'at den ekstra styrke og en fornyet lethed i kroppen, gør at hun kan gå længere og mål er opnået. ' Det fremgår endvidere, at forsikrede 'har opdaget hvor meget hun egentligt kan på trods af smerterne. Har fået troen tilbage. Tør lege. Tør være fysisk aktiv igen. ' (bilag g – s.4 til 6 af 20).

Det er således beskrevet, at forsikrede efter start af medicin og efter endt behandlingsforløb oplever en god fremgang i sin helbredstilstand. Der beskrives en oplevelse af mindre smerter samt en forbedret fysisk og mental styrke.

Såfremt forsikrede økonomiserer sine kræfter, finder PFA ud fra de samlede oplysninger i sagen ikke holdepunkter for, at forsikrede ikke forsat kan arbejde minimum 15 timer og som minimum over en tredjedel tid i et relevant arbejde. PFA gør opmærksom på, at det afgørende ikke nødvendigvis er, hvad forsikrede aktuelt gør, men hvad hun, ud fra de helbredsmæssige oplysninger, bør være i stand til at kunne.

Forsikrede har således ikke dokumenteret, at hun ikke – som følge af sygdom eller ulykke – er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for andre tilsvarende personer i henhold til forsikringsvilkårene.

PFA skal endvidere gøre opmærksomme på, at kommunens afgørelse om fleksjob ikke er afgørende for selskabets vurdering. Kommunens vurdering beror på andre og flere parameter af forsikredes arbejdsevne, hvori helbredet alene er ét element. PFA's vurdering af forsikredes erhvervsevne – med henvisning til pensionsvilkårene - er derimod primært baseret på det helbredsmæssige.

Konklusion

PFA fastholder således, at selskabet har været berettiget til at afvise engangsudbetaling ved tab erhvervsevne, da forsikrede ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne er varigt nedsat med mindst to tredjedele."

Af rehabiliteringsteamets overdragelsesblad fremgår bl.a.

"[Klageren] er uarbejdsdygtig på grund af fibromyalgi som medfører smerter i arme, skuldre, ryg og ben. [Klageren] er uddannet ... med speciale i ... og ... i perioden 1987-1989. [Klageren] har gennemført uddannelse til ... i perioden 2008-2010.

På tidspunkt for sygemelding er [klageren] ansat i [afdeling], [virksomhed]. På grund af arbejdet i [afdeling] indebærer mange tunge løft og hun står/går hele dagen, har der været forsøgt omplacering til lettere fysiske arbejdsopgaver, uden dette har bedret hendes smerter i arme, skuldre og ryg. De daglige smerter medfører, at [klageren] udtrættes og har hukommelsesbesvær. [Klageren] er frustreret over hun ikke længere kan de mest basale opgaver i dagligdagen...

Under sygeperioden har [klageren] deltaget i varmtvandsbassintræning og smertehåndteringskursus via Jobcentret. Via egen læge har [klageren] været henvist til [rehabiliteringscenter], hvor hun har deltaget i tværfagligt behandlingsforløb i oktober 2019.

Der er foretaget afklaring af [klagerens] arbejdsevne ved [praktiksted] i perioden 1. juli 2019 - 30. september 2019. Virksomhedspraktik som ... etableres mhp. at [klageren] bevarer tilknytning til arbejdsmarkedet med arbejdsopgaver, hvor hendes skånehensyn imødekommes. Efter 1. opfølgningsmøde på arbejdspladsen bliver virksomhedspraktikken omkonverteret til en afklarende virksomhedspraktik på grund af [klagerens] helbredsmæssige tilstand/begrænsninger i arbejdsevnen. [Klageren] har varetaget arbejdsopgaver som [stilling] med f.eks. [diverse opgaver]. Det fremgår af afsluttende beskrivelse fra jobkonsulent ..., at [klageren] har været i stand til fremmøde 3 timer

4 dage om ugen og at hun har en effektivitet på 50% i de fremmødte timer. Jobkonsulent vurderer, at afklaringsforløb har været optimalt set i forhold til [klagerens] helbredsmæssige tilstand og at [klageren] vil have begrænsninger/skånehensyn i form af nedsat arbejdstid, ingen fysiske belastninger, hurtig udtrætning m.v. uanset erhverv – se endvidere afsluttende beskrivelse fra jobkonsulent.

Der er modtaget LÆ265 fra læge ... dateret 7. januar 2020, hvor han vurderer, at [klagerens] symptomer er af kronisk art og at skånehensyn i forhold til disse er essentielle for, at hun kan fungere i en fremtidig jobfunktion - der henvises til LÆ265."

Af afsluttende tilbagemelding fra jobkonsulent fremgår bl.a.:

"Arbejdstimer og arbejdsdage:

- Forløbet startede op med 3 timer dagligt på en 5-dages arbejdsuge - totalt 15 timer ugentlig i fremmøde.
- Undervejs har både arbejdstimer og arbejdsdage været forsøgt øget/ændret. De ugentlige arbejdstimer har været op på max. 15 timer.
- [Klageren] er afhængig af at timeantallet tilrettelægges i henhold til hendes begrænsninger, dvs. at [klageren] har brug for mødetider fra morgenen hvor hun er mest frisk. Derudover at gøre arbejdsdagene som helhed mindre mentalt belastende, og tilpasse dagene med opgaver så hun ikke keder sig – samtidig med [klageren] selv skal arbejde med at nedsætte hendes tempo.
- Grundet voldsom øgning af smerter i skuldre/nakkeregion, som stråler op i hovedet, øget smerter i hele kroppen, med sygemelding til følge, har det vist sig, at niveauet med et fremmøde på 3 timer dagligt, på en 4-dages arbejdsuge - totalt 12 timer ugentlig - samt vigtigheden med 1 ugentlige skånedag midt på ugen til at restituere sig i, er dette niveau som fungerer for [klageren].

...

Vurdering af arbejdsevne/ effektivitet:

Det er arbejdsgivers vurdering, at ud af [klagerens] fremmøde på 3 timer dagligt på en 4-dages arbejdsuge – totalt 12 timer ugentlig, så vurderes hendes effektive arbejdsevne at være - totalt 6 timer ugentlig, sammenlignet med en rask ansat uden begrænsninger og skånehensyn, samt nedsat fleksibilitet ift. arbejdsopgaver. En produktivitetsgrad på ca. 50 %. [Klageren] er enig i vurderingen.

Arbejdsopgaver/funktioner

...

Arbejdsstedet og arbejdsopgaverne har været så optimale i forhold til en afdækning af [klagerens] arbejdsevne i forhold til de vanskeligheder/problemstillinger hun har. Ut. kan ikke pege på andre fagområder, hvor [klageren] vil have en større arbejdsevne.

Begrænsninger/skånehensyn

Samlet opstilling:

Helbredsmæssige forhold:

- Dagligt/konstante smerter i stort set hele kroppen.
- Udtrættes hurtigt. Hviler mindst 2 gange om dagen, for at opretholde og kunne fungere i hverdagen.
- Daglig hovedpine, specielt når hun bliver træt.
- Hukommelses- og koncentrationsproblemer. Har svært ved at lære nyt. Husker ikke godt længere.

- Problemer med immunforsvaret. Har ofte en følelse af feber i kroppen. Er tit forkølet.
- Dårlig nattesøvn. Oplever forøget søvnløshed. Sover ofte kun 2-3 timer i træk.
- Svimmelhed. Opleves efter at have hvilet, siddet og rejser sig hurtigt.
- Irritabel blære og tyktarm. Har hyppig vandladning 2-3 gange i timen. Har ofte tynd mave, og skal være i nærheden af toilet hele tiden.
- Øget lydfølsomhed. Hører ekstremt godt, hvilket gør at der konstant er larm i hendes hoved.
- Problemer i bevægeapparatet. Kan ikke stå, gå, sidde eller ligge for længe ad gangen. Har derfor brug for afvekslende stillinger.
- Tand og kæbesmerter. Går ofte til tandlæge, fordi hun ødelægger hendes tænder om natten. Bider skævt sammen, fordi hendes kæbeled er løse.
- Har fået en smule social angst, har svært ved at takle nye situationer.
- Er deprimeret over ikke at kunne lave det hun plejer at kunne. Har svært ved at accepterer hendes begrænsninger, er ofte frustreret over ikke at kunne magte selv den mindste opgave.

Skånehensyn - der både tager højde for de fysiske og psykiske begrænsninger:

- Nedsat arbejdstid, med 1 ugentlig skånedag til at restituere sig i.
- Arbejdstidsplacering om morgenen, hvor hun er mest frisk og har mest energi.
- Nedsat koncentration og hukommelse, pga. hendes kroniske smerter.
- Kan magte en opgave om dagen - dette er incl. at gå på arbejde.
- Hurtig udtrætning, pga. hendes kroniske smerter.
- Undgå for meget støj, pga. hendes lydfølsomhed, da det udtrætter hende mentalt.
- Undgå ryg-, ben- og armbelastende arbejdsopgaver.
- Undgå arbejdsopgaver over brysthøjde.
- Kan ikke støvsuge eller vaske gulve, og kun meget begrænsede rengøringsopgaver.
- Undgå tunge løft.
- Afhængig af afvekslende arbejdsstillinger.
- Afhængig af at holde sig i gang, for ikke hendes krop bliver stiv.
- Afhængig af støtte til at begrænse sig.
- Undgå kolde arbejdsmiljøer.
- Afhængig af pauser efter behov.
- Følelsesmæssig sårbar - påvirket psykisk pga. hendes helbredsmæssige begrænsninger.

...

Arbejdsgivers kommentarer

Arbejdsgiver ... gav udtryk for at være glad for [klageren]. Oplevede de opgaver [klageren] fik til-delt, og selvstændigt har søgt og påtaget, har hun gjort rigtig godt. [Klageren] opleves klart at ha-ve styr på tingene og er på forkant med arbejdsopgaverne. Beskriver [klageren] som et 'rivejern', der arbejder i et højt tempo. Fortalte f.eks. at hvis der var tøj som skulle lægges sammen, var det gjort på et øjeblik og lagt på plads, før andre så det. Arbejdsgiver ser [klageren] som et 'system-menneske', og at hun når rigtig meget. Hun er god til gamle mennesker, møde dem og inddrage dem i f.eks. at ordne blomster.

Arbejdsgiver vurderer [klagerens] effektive arbejdsevne at være 50%, som arbejdsgiver syntes har været svært at vurdere. Samtidig understreger arbejdsgiver over for [klageren], at hun ikke anses som kun at gøre tingene 50%, men at arbejdsgiver ikke kan forvente at [klageren] skal kunne det samme som andre. Dette er også et hensyn til [klageren].

Pause

[Klageren] holder ingen pauser i det tidsrum hun er på arbejde, da hun har det bedst med at være i gang. Synes ikke at have behov, og vil have svært at komme op igen - også ifm. tilbud om at ligge sig ned.

Sygdom/fravær

[Klageren] har i forløbet haft sygefravær på 1, 2 og 3 sygedage i løbet af en uge. Men der har også været uger uden sygefravær. [Klageren] har haft sygedag op til skånedagen, og sygedag en fredag op til weekenden. Dette for at beskrive at hun ikke kun har været syg en dag, men flere, de er bare gået ind over hendes skånedag eller weekend. Årsag til sygefravær er alle pga. voldsomme smerter i skuldre/nakkeregion, som stråler op i hovedet - smerter ud over hvad hun har til dagligt. En anden opmærksomhed til den uge hvor [klageren] havde 3 sygedage, kom sig af hun havde været til revy om tirsdagen, og siddet forkert i 3 timer, hvilket havde medført en fastlåshed og voldsomme smerter i arm og skulder dagen efter, fysioterapeutisk behandling om torsdagen havde medført forværring af smerterne, og var sengeliggende hele fredagen. [Klageren] ved ikke årsagen til de voldsomme smerter kom de andre sygedage. Oplever de bare kommer ud af den blå luft, uden det har relation til arbejdet.

[Klageren] beskriver sig selv som meget pligtopfyldende, og derfor påvirker hende psykisk, når hun er nødt til at sygemelde sig pga. smerter. Får dårlig samvittighed og frustreret når hun er nødt til at sygemelde sig. Føler det som et psykisk nederlag, og bliver meget skuffet over sig selv.

I det samlede billede af sygefravær, er det ikke noget arbejdsgiver har kommenteret, og oplever [klageren] har haft et stabilt fremmøde.

Konklusion

- Forløbet hos [praktiksted] har været så optimal i forhold til en afdækning af [klagerens] arbejdssevne, set i forhold til de vanskeligheder/problemstillinger hun har helbredsmæssigt
- Perioden for afklaringen af arbejdssevnen har været i 3 måneder.
- På baggrund af [klagerens] fremmøde på 3 timer dagligt, på en 4-dages arbejdsuge - totalt 12 timer ugentligt, så vurderes hendes effektive arbejdssevne at være - totalt 6 timer ugentlig. Det vil sige en produktivitetsgrad på ca. 50 %.
- Der er fra arbejdsgivers side udvist hensyn til [klageren], i forhold til de aftalte rammer i forløbet.
- Fremmødet under afklaringsforløbet har været stabilt.
- Det er ut.s vurdering, at uanset hvilket erhverv [klageren] måtte blive beskæftiget indenfor, så vil det ikke forbedre eller øge hendes arbejdssevne, som vist i forløbet hos [praktiksted] [klageren] vil fortsat have begrænsninger og skånebehov i form af nedsat arbejdstid, ingen fysiske belastninger, hurtig udtrætning m.m. ...
- I forhold til udviklingsmuligheder kan det umiddelbart være svært at pege på noget konkret. Men med tiden og med øget arbejdsrutiner, vil der måske være en mulighed for, at [klageren] kunne øge/højne den effektive arbejdssevne lidt i forhold til fremmødet.
- Hvis [klageren] bliver visiteret til fleksjob, kan der peges på beskæftigelsesområder indenfor lign. erhvervsområde som omsorgsmedhjælper, hvor samme skånehensyn tages.
- I vurderingen er der også set på mulighederne for at kompensere med personlig assistance samt hjælpemidler, men ingen af disse tiltag og muligheder vurderes, at kunne bibringe [klageren] en større arbejdssevne."

Af aftalegrundlag ved etablering af fleksjob af 3/2 2020 fremgår bl.a.:

"Arbejdsintensitet/produktionsgrad

Vi vurderer, at der er et fremmøde på 1-50 timer månedligt med 100 % intensitet, svarende til en effektiv arbejdstid på 1-50 timer månedligt.

Skånebehov

Jobcentret skal sikre, at skånehensyn bliver tilgodeset. Vi vurderer, at der er følgende skånebehov:

- nedsat tid
- midt ugentlig fridag/restitutionsdag
- afvekslende arbejdsstillinger
- undgå tunge løft
- pauser efter behov
- undgå koldt arbejdsmiljø
- undgå for meget lys, stress, lyde og lugte."

Af klagerens lægejournal fremgår bl.a.:

"08-10-2018

...

Smerter i hele kroppen hænder, fødder, knæ, hofter, skuldre og nakke og i lænderegion. Konstant træthed. Hovedpine. Føler at hun er blevet meget ældre på kort tid.

...

Konklusion:

Vurdering:

Klinisk og rtg. veldokumenteret, begyndende artrose, hvortil pt. er disponeret gennem supranormal ledbevægelighed samt mangeårigt, hårdt fysisk arbejde, ingen mistanke om psoriasisartrit eller anden inflammatorisk ledsygdom.

...

27-11-2018 Speciallægeepikrise

...

Vurdering : Det kliniske billede foreneligt med fibromyalgi. Der skønnes ikke at være mistanke om mere alvorlig sygdom , men arbejdsdiagnosen må naturligvis revurderes, såfremt det kliniske billede ændrer sig .

...

04-09-2019

Kontakt tekst:

Træthed i 1 1/2 måned. Hovedpine.

Naltrexon udskrevet d. 17/7. Tager 2,5 mg dagligt. FMK ej ajourført.

Startede på 1 mg daglig

...

Generelt effekt af naltrexon. Bedre nattesøvn.

Knap så mange smerter om dagen.

...

04-11-2019

...

Resume af behandlingsforløb:

Tværfaglig vurdering af patientens mål for opholdet

[Klageren] har deltaget i et 4-ugers specialiseret rehabiliterings ophold. [Klageren] har i den grad profiteret af opholdet. Har arbejdet engageret i forhold til målene. Har flyttet sig meget såvel fysisk som mentalt. Har hele vejen igennem haft en indre drivkraft, der har ført [Klageren] godt igennem den proces hun er startet på. Har en plan for den fortsatte fastholdelse af de nye tiltag, hvor der er fokus på en god balance mellem den fysiske træning, deltagelse i sociale arrangementer og hvile mhp., at øge livskvaliteten.

...

Patientens vurdering: [klageren] udtrykker, at hun mentalt har flyttet sig rigtig meget. Oplever tidligere frustrationer samt vrede har sluppet. Er nået til, at hun fremadrettet vil give sig selv og egne værdier mere plads. Være mere tålmodig og kærlighed over for sig selv. Har opdaget hvor meget hun egentlig kan på trods af smerterne. Har fået troen tilbage. Tør leje. Tør være fysisk aktiv igen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"6.2. Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne

For at engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, og nedsættelsen skal efter PFA Pensions skøn være varig.

6.2.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

Erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1960'erne, er uddannet inden for detailhandel. Hun blev sygemeldt den 23/11 2018 på grund af fibromyalgi. Hun blev efterfølgende delvist raskmeldt med først 20 timer om ugen og derefter 18,5 timer om ugen. Hun blev fuldtidssygemeldt den 13/3 2019. Klageren var i virksomhedspraktik i perioden fra 1/7 2019 til 30/9 2019, hvor hun arbejdede 15 timer om ugen, hvilket senere blev sat ned til 12 timer. Hun blev bevilliget fleksjob pr. 1/2 2020 og ansat i et fleksjob den 1/3 2020, hvor hendes månedlige arbejdstid er angivet som værende mellem 1 og 50 timer.

Hun klager over, at selskabet har afvist at yde dækning i perioden fra 1/3 2019 til 1/5 2020. Hun klager ligeledes over, at selskabet har afvist at udbetale engangsbeløb ved erhvervsevnetab.

Selskabet har oplyst, at klagerens krav om dækning i perioden fra 1/3 2019 til 1/5 2020 imødekommes. Selskabet har oplyst, at fra 1/4 2020 har klageren "ikke indtægtstab på 10%, hvorfor hun ikke længere er berettiget til udbetaling fra dette tidspunkt – dette er der enighed om". For så vidt angår klagerens varige erhvervsevnetab har selskabet anført, at klagerens erhvervsevne er varigt nedsat med mindst $\frac{1}{2}$, men at den ikke er nedsat med $\frac{2}{3}$, hvorfor klageren ikke er berettiget til udbetaling af engangsbeløbet. Selskabet har anført, at klageren i sit praktik ophold startede med at arbejde 15 timer om ugen, og at "det er svært at identificere baggrunden for timedgangen til 12 timer om ugen". Selskabet har også anført, at det fremgår af sagens lægelige akter, at klageren har oplevet en helbredsmæssig bedring efter medicinstart og et behandlingsforløb.

Af afsluttende tilbagemelding fra jobkonsulent frem det, at "arbejdsgiver ... gav udtryk for at være glad for [klageren]. Oplevede de opgaver [klageren] fik tildelt, og selvstændigt har søgt og påtaget, har hun gjort rigtig godt. [Klageren] opleves klart at have styr på tingene og er på forkant med arbejdsopgaverne. Beskriver [klageren] som et 'rivejern', der arbejder i et højt tempo. Fortalte f.eks. at hvis der var tøj som skulle lægges sammen, var det gjort på et øjeblik og lagt på plads, før andre så det. Arbejdsgiver ser [klageren] som et 'systemmenneske', og at hun når rigtig meget".

Af notat af 4/9 2019 i klagerens lægejournal fremgår det "Naltrexon udskrevet d. 17/7. Tager 2,5 mg dagligt. ... Generelt effekt af naltrexon. Bedre nattesøvn. Knap så mange smerter om dagen". Det fremgår videre af notat af 4/11 2019, at klageren "har deltaget i et 4-ugers specialiseret rehabiliterings ophold. [Klageren] har i den grad profiteret af opholdet. Har arbejdet engageret i forhold til målene. Har flyttet sig meget såvel fysisk som mentalt. ... udtrykker, at hun mentalt har flyttet sig rigtig meget. Oplever tidligere frustrationer samt vrede har sluppet. Er nået til, at hun fremadrettet vil give sig selv og egne værdier mere plads. Være mere tålmodig og kærlighed over for sig selv. Har opdaget hvor meget hun egentlig kan på trods af smerterne. Har fået troen tilbage. Tør leje. Tør være fysisk aktiv igen".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 6.2. fremgår det, at "for at engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, og nedsættelsen skal efter PFA Pensions skøn være varig". Det fremgår videre af punkt 6.2.1, at "erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse".

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden heraf. Det er således klageren – der har rejst krav om forsikringsdækning – som skal bevise, at hendes erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, og at hun med de rette skånebehov ikke vil være i stand til at arbejde mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren lider af fibromyalgi, hvilket medfører smerter i store dele af kroppen, samt træthed og hovedpine. Hun har som følge deraf har en række skånebehov i form af blandt andet nedsat tid, restitutionsdag, afvekslende arbejdsstillinger, ingen tunge løft, pauser, ikke koldt arbejdsmiljø, og ikke for meget lys, stress, lyde og lugte.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren i sin virksomhedspraktik var i stand til at arbejde 12-15 timer om ugen, og at det er beskrevet, at klageren arbejdede i højt tempo, og hendes sygemeldinger i løbet af praktikken ikke var relateret til arbejdet.

Nævnet har derudover lagt vægt på, at klageren i juli 2019 påbegyndte behandling med naltrexon, og at egen læge i september 2019 har anført, at hun havde oplevet en bedring i form af

Ankenævnet for Forsikring

16.

95730

bedre nattesøvn og færre smerter om dagen. Hun har opdaget hvor meget hun egentlig kan på trods af smerterne. Tør være fysisk aktiv igen.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren i efteråret 2019 deltog i et 4-ugers rehabiliteringsophold, hvilket – ifølge egen læge – havde stor positiv effekt på klagerens fysiske og mentale helbred.

Nævnet bemærker, at klageren er blevet arbejdsprøvet i beskedent omfang. Hun har været i én virksomhedspraktik af 3 måneders varighed.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales, idet selskabet i forbindelse med sagens behandling for nævnet delvist har imødekommet klagerens krav.



Jens Kruse Mikkelsen
formand